

Słowo wstępne

Seminaria *Sacrum i przyroda* odbywają się od 1993 roku, organizowane są przez Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie we współpracy z różnymi ośrodkami badawczymi zainteresowanymi szeroko rozumianą problematyką środowiska naturalnego i kulturalnego. Najczęstszymi współorganizatorami były dyrekcje różnych polskich parków narodowych, ale także takie instytucje, jak Akademia Świętokrzyska, Związek Gmin Świętokrzyskich, Muzeum – Orawski Park Etnograficzny, Muzeum Etnograficzne w Krakowie, Urząd Miasta i Gminy oraz Miejski Dom Kultury w Wieliczce, organizacje ekologiczne i turystyczne. Tegoroczne seminarium zostało zorganizowane przez Katedrę Teologii Pastoralnej Szczegółowej PAT oraz Zakład Geografii Religii Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ. Niniejszy tom zawiera referaty oraz inne materiały zaprezentowane podczas sesji.

Temat Seminarium nie pojawił się przypadkowo. Sługa Boży Jan Paweł II pozostawił po sobie ogromne dziedzictwo, które domaga się wszechstronnych studiów. Rzadko zauważanym, acz frapującym wątkiem w Jego nauczaniu była chrześcijańska relacja do przyrody, geografii i turystyki. Te trzy pojęcia łączą się blisko ze sobą. Turysta wyrusza w drogę, by wejść w bliski kontakt z naturą i kulturą. Wkracza w ten sposób w geograficzną przestrzeń. Tenże sam turysta wędrujący do religijnych ośrodków staje się często *de facto* pielgrzymem przekraczającym próg *sacrum*, wchodzącym w świętą przestrzeń sanktuarium. Wykładowcy zostali poproszeni, by w swych wystąpieniach, każdy według swych badawczych kompetencji, przyjrzeni się wymienionym zagadnieniom, które pojawiały się w papieskim nauczaniu. Z drugiej strony zostali zachęcani do podzielenia się refleksją nad faktem papieskiego pielgrzymowania. Jan Paweł II bowiem sam okazał się wielkim pielgrzymem, nie tylko pozostawiając swoje przesłanie w różnych nawiedzanych przez siebie sanktuariach, ale ukazując pewien wzór dla pielgrzymowania i refleksyjnej turystyki. Jego pielgrzymki i wcześniejsze turystyczne wędrowki stały się inspiracją dla kreowania różnych form papieskich

szlaków, które pozwalają odkrywać piękno przyrody, chrześcijańskiej i ogólnoludzkiej kultury, ale też prowokują do refleksji nad wartościami duchowymi i nadprzyrodzonymi.

Organizatorzy Seminarium mieli świadomość, iż jego przebieg jest w stanie ukazać jedynie wycinek interesującego problemu. Mają nadzieję, iż temat będzie nadal zgłębiany. A w ten sposób dziedzictwo Wielkiego Polaka twórczo zainspiruje tę część życia, którą nazywamy turystyką, pielgrzymowaniem, kontaktem z naturą i kulturą.

Antoni Jackowski
ks. Maciej Ostrowski
Izabela Sołjan